

ПРИКЛАДИ ОБСТАВИН, ЯКІ МОЖУТЬ СВДЧИТИ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ТОГО ЩО ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ МІСТИТЬ СУТТЄВЕ ВИКРИВЛЕННЯ ВНАСЛІДОК ШАХРАЙСТВА

Розбіжності в облікових записах, включаючи:

- операції, які не реєструються повністю або своєчасно чи реєструються неправильно щодо суми, звітного періоду, класифікації або політики суб'єкта господарювання;
- непідтверджені або недозволені залишки чи операції;
- коригування в останню хвилину, які мають значний вплив на фінансові результати;
- докази доступу працівників до систем і записів, що несумісний з доступом, необхідним для виконання їх установлених обов'язків;
- натяки або скарги аудиторів про підозрюване шахрайство.

Суперечливі або відсутні докази, включаючи:

- відсутні документи;
- документи, які виявляються зміненими;
- недоступність інших документів, ніж фотокопії або документи, передані електронними засобами, якщо очікується, що існують оригінали цих документів;
- значущі непояснені статті, що звіряються;
- незвичайні зміни в балансі або зміни в тенденціях чи важливих коефіцієнтах фінансової звітності або співвідношеннях, наприклад дебіторська заборгованість зростає швидше, ніж доходи;
- суперечливі, невизначені або неймовірні відповіді управлінського персоналу або працівників на запити чи аналітичні процедури;
- незвичайні розбіжності в записах суб'єкта господарювання та відповідях на запити про підтвердження;
- велика кількість кредитових записів або інших коригувань, зроблених у записах дебіторської заборгованості;
- непояснені або недостатньо пояснені розбіжності між допоміжною книгою дебіторської заборгованості та контрольним рахунком або між твердженнями клієнтів і допоміжною книгою дебіторської заборгованості;

- погашені чеки відсутні або не існують за обставин, якщо погашені чеки зазвичай повертаються суб'єкту господарювання разом із банківськими випискою;

- відсутність значної кількості запасів або реальних активів;

- недоступні або відсутні електронні докази, що суперечить практикам або політикам суб'єкта господарювання щодо зберігання записів;

- менша або більша кількість відповідей на підтвердження, ніж ^{TM} передбачалося;

- неспроможність надати докази розробки основних систем і тестування змін у програмах, а також діяльність із впровадження змін до систем у поточному році та використання.

Проблемні або незвичайні стосунки між аудитором та управлінським персоналом, включаючи:

- відмову надати доступ до записів, обладнання, певних працівників, клієнтів, постачальників або інших осіб, від яких можна отримати аудиторські докази;

- неналежне обмеження в часі, накладене управлінським персоналом, для вирішення складних або суперечливих питань;

- скарги управлінського персоналу щодо проведення аудиту або залякування членів аудиторської групи із завдання управлінським персоналом, зокрема у зв'язку із критичною оцінкою аудитором аудиторських доказів або під час урегулювання потенційних розбіжностей у думках з управлінським персоналом;

- незвичайні затримки суб'єкта господарювання при наданні інформації за запитом;

- небажання полегшити доступ аудитора до основних електронних файлів для тестування із застосуванням комп'ютеризованих методів аудиту;

- відмова у доступі до провідного персоналу та обладнання відділу ІТ, включаючи персонал, який забезпечує безпеку, операційний персонал і персонал, який розробляє системи;

- небажання додати або виправити інформацію, розкрити у фінансовій звітності, щоб зробити її більш повною та зрозумілою;

- небажання своєчасно розглядати ідентифіковані недоліки внутрішнього контролю.

Інше

- Небажання управлінського персоналу дозволити аудитору особисто зустрітися з тими, кого наділено найвищими повноваженнями.
- Обліком політики, які виявляються такими, що відрізняються від галузевих норм.
- Часті зміни в облікових оцінках, які, як видається, не є результатом зміни обставин.
- Толерантність щодо порушень кодексу поведінки у суб'єкта господарювання.